

אלול התש"ע

בס"ד

מלכות וזכרון בחדש השביעי

לפרשת ניצבים וילך - ערב ראש השנה התשע"א (ע"פ שעורו של הרב תמיר גרנות)

בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֲלִיתֵיכֶם וְעַל זְבָחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזָכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

10. מסכת ר"ה, לד.

דַּתְנִיא "וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה" (במדבר י', ה') - תְּקִיעָה בַּפְּנֵי עֲצֵמָה וְתְרוּעָה בַּפְּנֵי עֲצֵמָה. אַתָּה אֹמֵר תְּקִיעָה בַּפְּנֵי עֲצֵמָה וְתְרוּעָה בַּפְּנֵי עֲצֵמָה, אוֹ אֵינוֹ אֵלָּא תְּקִיעָה וְתְרוּעָה אַחַת? הֲיֵשׁ כִּשְׁהוּא אֹמֵר "וּבִהְקֵהִיל אֶת הַקֹּהֵל תִּתְקַעוּ וְלֹא תִרְעִי" (שם, פסוק ז') הוּא אֹמֵר תְּקִיעָה בַּפְּנֵי עֲצֵמָה וְתְרוּעָה בַּפְּנֵי עֲצֵמָה. וּמִנִּין שִׁפְטוּטָה לַפְּנֵיהֶם ת"ל "וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה" (ו') וּמִנִּין שִׁפְטוּטָה לְאַחֲרֵיהֶם ת"ל "תְּרוּעָה יִתְקַעוּ".

11. איוב ל"ג, כ"ו

יַעֲתֵר אֶל אֱלֹהִים וַיִּרְצָהוּ וַיִּרְאֵהוּ וַיִּשָּׁב לְאֹנֹשׁ צְדִקְתּוֹ.

12. מסכת ר"ה, לד.

וְהֵיכָן אֹמְרָה לְקְדוּשַׁת הַיּוֹם? תְּנִיא, רַבִּי אֹמֵר: עִם הַמַּלְכוּתִים אֹמְרָה, מֵה מְצִינוּ בְּכָל מְקוֹם בְּרַבִּיעִית - אֵף כַּאֲן בְּרַבִּיעִית. רַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: עִם הַזְּכוּרוֹת אֹמְרָה, מֵה מְצִינוּ בְּכָל מְקוֹם בְּאַמְצַע - אֵף כַּאֲן בְּאַמְצַע. וְכַשְּׂקִידְשׁוּ בֵּית דִּין אֶת הַשָּׁנָה בְּאוֹשָׁא יֵרֵד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא לַפְּנֵי רַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, וְעָשָׂה כְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, אֵמַר לוֹ רַבִּן שִׁמְעוֹן: לֹא הָיוּ נוֹהֲגִין כֵּן בֵּיבְנֵהּ. לַיּוֹם הַשֵּׁנִי יֵרֵד רַבִּי חֲנִינָא בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגַּלִּילִי וְעָשָׂה כְּרַבִּי עֲקִיבָא. אֵמַר רַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: כַּד הָיוּ נוֹהֲגִין בֵּיבְנֵהּ.

לְמִימְרָא דְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל כְּרַבִּי עֲקִיבָא סְבִירָא לֵיה, וְהָא אֵמַר רַבִּי עֲקִיבָא מַלְכוּתִים עִם קְדוּשַׁת הַיּוֹם אֵמַר לְהוּ, וְרַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר קְדוּשַׁת הַיּוֹם עִם הַזְּכוּרוֹת אֵמַר לְהוּ! אֵמַר רַבִּי זִירָא: לוֹמַר שְׁתּוּקְעִין לַמַּלְכוּתִים.

13. מסכת ר"ה לב.

מִנִּין שְׂאוֹמְרִים מַלְכוּתִים? תְּנִיא, רַבִּי אֹמֵר: "אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם... וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי" (ויקרא כ"ג, כ"ב-כ"ד) - זֶה מַלְכוּת.

רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אֹמֵר: אֵינוֹ צְרִיךְ, הֲרֵי הוּא אֹמֵר "וְהָיוּ לָכֶם לְזָכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם" (במדבר י', י' - מְקוֹר 8); שְׂאִין תִּלְמוּד לוֹמַר "אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם", וְמָה תִּלְמוּד לוֹמַר "אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם"? זֶה בְּנֵה אֵב לְכָל מְקוֹם שְׂנֵאֵמַר בּו זְכוּרוֹת - יְהִיו מַלְכוּתִים עִמָּהֶן.

14. ויקרא כ"ג - המקור של רבי

(כב) וּבִקְצָרְכֶם אֶת קְצִיר אֲרָצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֵךְ בְּקִצְרֵךְ וְלָקַט קְצִירֵךְ לֹא תִלְקַט לְעֵנִי וְלִגְר תִּעָזֵב אֶתְּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (כג) וַיִּדְבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ יִהְיֶה לָכֶם שְׁבִתוֹן זְכָרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ:

15. הופעותיה של המילה אלוקים אצל האבות

"לֵהִיוֹת לָךְ לְאַלּוּקִים וּלְזִרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ" (בראשית י"ז, ז').

"וְהָיָה ה' לִי לְאַלּוּקִים" (שם כ"ח, כ"א)

16. שמות פרק י"ב

(ב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֹדֶשִׁים רֹאשׁוֹן הוּא לָכֶם...

(ג) בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֵׁה לְבֵית אֲבוֹתָיו...

1. ראש השנה לב.

מִשְׁנֵה. סֹדֵר בְּרֻכּוֹת: אֹמֵר אֲבוֹת וּגְבוּרוֹת וְקְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְכוּלל מַלְכוּתִים עִמָּהֶן וְאֵינוֹ תּוֹקַע. קְדוּשַׁת הַיּוֹם - וְתּוֹקַע, זְכוּרוֹת - וְתּוֹקַע, שׁוֹפְרוֹת - וְתּוֹקַע, וְאֹמֵר עֲבוּדָה וְהוֹדָאָה וּבְרַכַּת כַּהֲנִים, דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.

אֵמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אִם אֵינוֹ תּוֹקַע לַמַּלְכוּתִים לְמָה הוּא מְזַכֵּר? אֵלָּא אֹמֵר אֲבוֹת וּגְבוּרוֹת וְקְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְכוּלל מַלְכוּתִים עִם קְדוּשַׁת הַיּוֹם - וְתּוֹקַע, זְכוּרוֹת - וְתּוֹקַע, שׁוֹפְרוֹת - וְתּוֹקַע, וְאֹמֵר עֲבוּדָה וְהוֹדָאָה וּבְרַכַּת כַּהֲנִים.

2. תהילים מ"ז

לִמְנַצֵּחַ לִבְנֵי קִרְחַ מִזְמוֹר: כָּל הַעַמִּים תִּקְעוּ כַּף הַרְיָעוּ לְאַלּוּקִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי ה' עָלִינוּ נוֹרָא מִלֶּךְ גְּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ... עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתְרוּעָה, ה' בְּקוֹל שׁוֹפָר: זָמְרוּ אֱלֹהִים זָמְרוּ, זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ: כִּי מִלֶּךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, זָמְרוּ מִשְׁכִּיל: מִלֶּךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם, אֱלֹהִים יָשֵׁב עַל פֶּסֶא קֹדֶשׁוֹ.

3. מלכים א', פרק א', פסוק ל"ט

וַיִּקַּח צְדוֹק הַכֹּהֵן אֶת קַרְנֵי הַשֶּׁמֶן מִן הָאֵהָל וַיִּמְשַׁח אֶת שְׁלֹמֹה, וַיִּתְקַעוּ בְּשׁוֹפָר וַיִּאֲמְרוּ כָּל הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה.

4. תהילים קמ"ה, י"ג

"מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דוֹר וָדוֹר".

5. רשב"ם על במדבר פרק י', פסוקים ט"ו-י

זְכוּרוֹן תְּרוּעָה - עַל יַדֵּי הַתְּרוּעָה תִּזְכְּרוּ לְמְקוֹם. כַּדְכַּתִּיב: "וְהִרְעִיעוּתֶם בַּחֲצוֹצְרוֹת... וְזָכַרְתֶּם..."

6. ויקרא כ"ה, ט-י

וְהִעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ, בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים תִּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אֲרָצְכֶם: וְקִדְשַׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחַמְשִׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאָרֶץ לְכָל יִשְׂבִּיָּהּ, יוֹבֵל הוּא תִּהְיֶה לָכֶם.

7. ויקרא כ"ה

וְהָאָרֶץ לֹא תִמְכַּר לְצַמְתָּת כִּי לִי הָאָרֶץ, כִּי גֵרִים וְתוֹשְׁבִים אַתֶּם עַמִּדִי.

כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עַבְדֵי הֵם...

8. מסכת ר"ה, לג.

ת"ל בחדש השביעי - שיהו כל תרועות חדש השביעי זה כזה.

9. במדבר פרק י'

(ב) עָשָׂה לָךְ שְׂתֵי חֲצוֹצְרוֹת פֶּסֶף מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לָךְ לְמִקְרָא הַעֲדָה וְלְמִסְעָה אֶת הַמַּחֲנוֹת: (ג) וְתִקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֶלְיֶךָ כָּל הַעֲדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ד) וְאִם בְּאַחַת יִתְקַעוּ וְנוֹעְדוּ אֶלְיֶךָ הַנְּשִׂיאִים רֹאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל: (ה) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה וְנִסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֲנִיִּים קִדְמָה: (ו) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה שְׁנִית וְנִסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֲנִיִּים תִּימֵנָה תְּרוּעָה יִתְקַעוּ לְמִסְעֵיהֶם: (ז) וּבִהְקֵהִיל אֶת הַקֹּהֵל תִּתְקַעוּ וְלֹא תִרְעִי: (ח) וּבְנִי אֶהְרֵן הַכֹּהֲנִים יִתְקַעוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם לְחֻשָּׁת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם:

(ט) וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאֲרָצְכֶם עַל הַצָּר הַצָּר אֶתְכֶם וְהִרְעִיעֶתֶם בַּחֲצוֹצְרוֹת וְנוֹזְבַתֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִיְבֵיכֶם: (י) וּבְיוֹם שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חֲדָשְׁכֶם וְתִקְעֶתֶם